

Ομιλία Αναπληρώτριας Περιφερειάρχης Αττικής

Προέδρου της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων

κ. Χριστίνας Κεφαλογιάννη

Είναι ιδιαίτερη χαρά για εμένα να απευθύνομαι σε όλους εσάς σήμερα, λίγο περισσότερο από έναν χρόνο μετά την απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου να συσταθεί η Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και να οριστώ Πρόεδρός της. Είναι τιμή για εμένα αυτός ο τίτλος και μεγάλη ευθύνη να ανταποκριθώ στις εύλογες προσδοκίες που εκφράστηκαν κατά τη συνεδρίαση.

Πριν ξεκινήσω, θα ήθελα να ευχαριστήσω από το βήμα αυτό όλα τα ενεργά μέλη που συγκροτούν την επιτροπή και που έχουν συνδράμει όλο αυτό το διάστημα, με επένδυση αφιλοκερδώς του προσωπικού τους χρόνου, στο να διαμορφωθούν οι βασικοί άξονες και οι κατευθύνσεις του Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης το οποίο θα σας παρουσιαστεί σε επόμενο χρόνο για να το ψηφίσετε.

Η σημερινή εκδήλωση έχει σκοπό, πριν ξεκινήσουμε τις δράσεις, να ενημερωθείτε για το τι είναι η Ευρωπαϊκή Χάρτα για την Ισότητα των Φύλων, για ποιον λόγο υπάρχουν οι Περιφερειακές και οι Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας και τι οραματίστηκαν το Συμβούλιο Δήμων και Περιφερειών της Ευρώπης και οι φορείς, οι οποίοι

εκπόνησαν την αρχική Χάρτα το 2006 καθώς και την αναθεωρημένη το 2022. Βρίσκονται σήμερα εδώ εκπρόσωπος της ΕΕΤΑΑ (Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης) για να παρουσιάσει την ίδια τη Χάρτα και ευρήματα από έρευνες που έχει εκπονήσει ως προς την εφαρμογή της σε πανελλαδικό επίπεδο καθώς και εκπρόσωπος του ΚΕΘΙ (Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας) για να παρουσιάσει τις μεθόδους και τα διαθέσιμα εργαλεία για τη σύνταξη των τοπικών Σχεδίων Δράσης. Σκοπός μας είναι η κατανόηση του τι σημαίνει δράσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων και ο συντονισμός των δύο βαθμίδων Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η προώθηση της ουσιαστικής Ισότητας των Φύλων προϋποθέτει την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών σε όλους τους τομείς της κοινωνίας με τη συμμετοχή όλων των φορέων – Υπουργείο, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Φορείς, Οργανώσεις.

Είναι ευρέως αποδεκτό ότι η Ελλάδα είναι μία από τις πλέον θωρακισμένες νομικά χώρες στα θέματα της προώθησης της ισότητας των φύλων. Δυστυχώς, η νομική κάλυψη δε σημαίνει και ουσιαστική σύγκλιση. Τα βαθιά ριζωμένα στερεότυπα, η ανισορροπία στην κατανομή των ρόλων καθώς και οι γενικότερες

οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες δεν επιτρέπουν την ταχεία σύγκλιση των δύο - της νομικής με την ουσιαστική.

Οι Περιφέρειες και οι Δήμοι, ως φορείς τοπικής διακυβέρνησης που ασχολούνται με τα προβλήματα της λεγόμενης καθημερινότητας, οφείλουν να συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία μιας δημοκρατικής και ανοιχτής κοινωνίας, αναλαμβάνοντας συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προς αυτήν την κατεύθυνση.

Αναλαμβάνοντας αυτόν τον ρόλο από πλευράς Περιφέρειας Αττικής, ως Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας, η βασική αρχή με την οποία θέλησα να προσεγγίσω την ισότητα των φύλων και με βάση την οποία γίνεται και ο σχεδιασμός των δράσεών μας, με τη σύμφωνη γνώμη και των υπόλοιπων ενεργών μελών της Επιτροπής, είναι το πώς από το «εγώ» θα πάμε στο «εμείς». Γιατί μία κοινωνία, από τον βασικό πυρήνα της που είναι η οικογένεια, μέχρι τα πιο μεγάλα σύνολα όπως οι τοπικές κοινωνίες, μπορούν να αναπτύσσονται αρμονικά και να ευημερούν όταν υπάρχει η βασική έννοια της αλληλεγγύης και της συνεργασίας. Οι γυναίκες και οι άντρες έχουν βασικές βιολογικές διαφορές οι οποίες δε γίνεται να αμφισβητηθούν. Αυτό όμως δεν αποτρέπει την έννοια της ισονομίας και της ίσης πρόσβασης στις βασικές κοινωνικές δραστηριότητες.

- Στο παρελθόν, ήταν κοινώς αποδεκτό στις αστικές κοινωνίες ότι μόνο ο άντρας θα εργαζόταν. Ευτυχώς, εδώ και αρκετά χρόνια έχει κατακτήσει αυτό το δικαίωμα και η γυναίκα.
- Ο άντρας για πάρα πολλά χρόνια καθόριζε, με την ψήφο του ή με την ενεργό συμμετοχή του, τις εξελίξεις σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Εδώ και πάνω από 70 χρόνια απέκτησε αυτό το δικαίωμα και η γυναίκα.
- Ο άντρας για πάρα πολλά χρόνια είχε δυνατότητα να εξελίξει τη γνώση του, να σπουδάσει, να διδάξει, να συμμετέχει στην επιστημονική έρευνα. Το 1890, η Ιωάννα Στεφανόπολι έγινε η πρώτη γυναίκα φοιτήτρια του σύγχρονου ελληνικού Κράτους. Χρειάστηκε να περάσουν όμως πολλά χρόνια για να ξεκινήσει να θεωρείται αυτονόητο να ακολουθήσει πανεπιστημιακή εκπαίδευση κάθε γυναίκα.

Μέσα σε όλα αυτά τα χρόνια διεκδίκησης αυτής της ισότητας στις ευκαιρίες και στις υποχρεώσεις, είναι πολλές οι γυναίκες που βγήκαν μπροστά και άνοιξαν το δρόμο για όλες εμάς τις υπόλοιπες.

Πιστεύω ότι έφτασε πλέον η ώρα να αντιμετωπίσουμε το θέμα με γνώμονα την κοινωνική συνοχή, τη συνύπαρξη και την αποδοχή

στη διαφορετικότητα. Να φτάσουμε σε μία κοινωνία όπου όλοι μας θα αντιμετωπιζόμαστε ως Άνθρωποι και όχι κοινωνικά υποσύνολα με ανάγκη προστασίας ή προστατευτισμού.

Έχει πολλές δυσκολίες αυτός ο στόχος που κυρίως ξεκινάνε από τα στερεότυπα που είναι ακόμα βαθιά ριζωμένα στις κοινωνίες.

Στερεότυπα που όποια νομική πρωτοβουλία και να πάρει μία Χώρα, δε θα καταφέρει να την αλλάξει. Η αλλαγή έρχεται μέσα από απτά παραδείγματα και μέσα από την προβολή νέων και θετικών προτύπων.

Με βάση αυτές τις παραδοχές, το Σχέδιο Δράσης της ΠΕΠΙΣ Αττικής που ήδη καταρτίζεται, ακολουθεί τους εξής άξονες:

A. Την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας, κυρίως της βίας στον εργασιακό χώρο που έχει υπο-προβληθεί.

B. Την κατάρριψη στερεοτύπων και την προβολή θετικών προτύπων, με στόχευση την προβολή του θετικού αντρικού προτύπου, του νέου θετικού προτύπου οικογένειας και του θετικού προτύπου γυναικείας ηγεσίας.

Γ. Τη διασύνδεση και συνεργασία φορέων προώθησης της ισότητας των φύλων, κυρίως τη συνεργασία με τις ΔΕΠΙΣ ώστε να γίνει συντονισμένη προσπάθεια όλων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε Δήμου.

Δ. Την ενδυνάμωση των γυναικών μέσω:

A1. της διεκδίκησης της ισότιμης συμμετοχής τους σε θέσεις ηγεσίας στην αγορά εργασίας (δημόσιο και ιδιωτικό τομέα) με συνεργασίες και συνέργειες με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς

A2. της προώθησης της ισόποσης συμμετοχής τους στην πολιτική, σε συνεργασία με γυναικείες οργανώσεις που προωθούν αυτήν την διάσταση.

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, παρότι οι ποσοτώσεις έχουν ωθήσει πολλές περιφερειακές και δημοτικές συνελεύσεις προς την ισότιμη συμμετοχή, οι γυναίκες εξακολουθούν να υπο-εκπροσωπούνται στις ανώτατες εκτελεστικές θέσεις.

- το 18,2% των Δημάρχων ή Επικεφαλής Δημοτικών Συμβουλίων,
- το 34,8% των Δημοτικών Συμβούλων,
- το 22,1% των Προέδρων ή Επικεφαλής Περιφερειών και
- το 36,3% κατά μέσο όρο των μελών σε Περιφερειακές Συνελεύσεις είναι γυναίκες, με τη Σουηδία και τη Γαλλία να φτάνουν στο 48%, και την Ιταλία και την Ελλάδα περίπου στο 20%.

Η εικόνα αυτή αναδεικνύει μία έντονη διαφοροποίηση η οποία πηγάζει από την εθνική νομοθεσία και την κουλτούρα της κάθε ευρωπαϊκής χώρας.

Στην Περιφέρεια Αττικής, η εικόνα της εκπροσώπησης των γυναικών σε θέσεις ευθύνης είναι καλύτερη από τα γενικότερα στατιστικά της Χώρας.

Ο Περιφερειάρχης Αττικής, αποδεικνύοντας εμπράκτως την βαθιά του πίστη στην ουσιαστική ισότητα των φύλων, και στις δυνατότητες των γυναικών, έχει επιλέξει συναδέλφους σε θέσεις ευθύνης όπου το 50% είναι γυναίκες.

Ο Οργανισμός της Περιφέρειας Αττικής έχει στελέχη σε θέσεις ευθύνης όπου 250 είναι γυναίκες και 150 άντρες.

Σε πανελλαδικό επίπεδο, σε θέσεις αιρετών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, η Περιφέρεια Αττικής έχει 29,7% Δημοτικούς Συμβούλους Γυναίκες, το μεγαλύτερο ποσοστό ανά Περιφέρεια όπου ο μέσος όρος είναι 19,4%. Στην ίδια την Περιφέρεια Αττικής, το ποσοστό γυναικών Περιφερειακών Συμβούλων είναι 36,6%, πάλι το μεγαλύτερο ανάμεσα σε όλες τις Περιφέρειες, όπου ο μέσος όρος είναι 23,5%.

Σε επίπεδο επικεφαλής, οι γυναίκες Δήμαρχοι είναι το 6,6% του συνόλου των Δημάρχων όπου οι 6 από τις 22 γυναίκες Δημάρχους

είναι σε Δήμους της Περιφέρειας Αττικής (και αρκετές βρίσκονται σήμερα μαζί μας), ενώ στις Περιφέρειες, είναι 1 μόνο γυναίκα Περιφερειάρχης στις 13 Περιφέρειες, η οποία αντικατέστησε τον εκλεγμένο Περιφερειάρχη.

Σε επίπεδο Κεντρικής Διοίκησης, στη Βουλή των Ελλήνων, μετά τις τελευταίες εκλογές, οι γυναίκες βουλευτές είναι 72, που αντιστοιχούν στο 24% του συνόλου των εδρών.

Είναι εμφανές από τα παραπάνω ποσοστά ότι μία κοινωνία, όπου το 50% του πληθυσμού της υπο-εκπροσωπείται στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στις θέσεις ευθύνης, μόνο τροχοπέδη για την επίτευξη της πραγματικής ισότητας μπορεί να θεωρηθεί.

Κυρίες και κύριοι,

Το Σχέδιο Δράσης για την Ένταξη της Ισότητας των Φύλων που καλούμαστε να καταρτίσουμε οφείλει να στοχεύει στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή της ίδιας της κοινωνίας και της ενημέρωσης για τις δράσεις που σκοπεύουμε να κάνουμε, ώστε η Περιφέρεια Αττικής, που φιλοξενεί το μεγαλύτερο ποσοστό του

πληθυσμού της Χώρας, να συμβάλει στην εθνική προσπάθεια εξάλειψης των ανισοτήτων ανάμεσα στα φύλα.

Δεδομένου ότι η Ισότητα των Φύλων αποτελεί προϋπόθεση για βιώσιμη ανάπτυξη, απασχόληση, ανταγωνιστικότητα και κοινωνική συνοχή, κάθε προσπάθεια ενίσχυσης των πολιτικών ισότητας των φύλων οφείλει να στοχεύει στην εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων και τη διασφάλιση της ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών σε όλους τους τομείς, με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ίδιας της δημοκρατίας.

Θα ήθελα κλείνοντας να κάνω άλλη μία επισήμανση. Οι δράσεις που θα εντάσσονται στο Σχέδιο Δράσης της Περιφερειακής Επιτροπής Ισότητας των Φύλων είναι η προώθηση της ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ισότητας των φύλων, η προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων και επίμονων προβλημάτων που δημιουργούν αναχώματα στην εφαρμογή των πολιτικών για την ισότητα. ΔΕΝ είναι μία γυναικεία εκστρατεία υπέρ των δικαιωμάτων των γυναικών. Γιατί η ισότητα των φύλων δεν είναι ένα θέμα που αφορά μόνο στις γυναίκες. Ξεκινάει όμως από την αναγνώριση ότι υπάρχουν διαφορές στις ζωές των ανδρών και των γυναικών και ότι οι ανάγκες, οι εμπειρίες και οι προτεραιότητές τους διαφέρουν. Προϋποθέτει την καθιέρωση μιας ισορροπημένης κατανομής των

ευθυνών μεταξύ γυναικών και ανδρών με την αποδοχή και την αναγνώριση ότι η ισότιμη και αρμονική συνύπαρξη προϋποθέτει τον σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Είμαστε ανοιχτοί σε όποια πρόταση δράσης για να εξεταστεί στα πλαίσια των συνεδριάσεων της Επιτροπής εφόσον εντάσσεται στους βασικούς αυτούς άξονες που περιέγραψα παραπάνω.

Ευελπιστώ η σημερινή εκδήλωση να σηματοδοτήσει και μία πιο στενή συνεργασία μεταξύ των δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης για την προώθηση πολιτικών που θα ενισχύσουν την αρμονική συνύπαρξη όλων των κατοίκων της Αττικής.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή και τη συμμετοχή σας.